

KANDIDATNUMMER

3155

Sidetall

1

av

3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

I. Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

Ordet betegner det geografiske territoriet hvor samene tradisjonelt har bodd. Det betyr også en referanse til den etniske folkegruppen - samer

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er et område som utgjør de nordligste delene av Norge, Sverige, Finland og Karahavet hvor samene bor

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

Faktorene en same kan basere identiteten sin på er:

1) morsmål 2) personlige ønsker 3) genetisk opphav eller en kombinasjon av de tre.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

De forskjellige samiske grupper (som ble kalt siida) slo seg i større enheter og etablerte boplass.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Samene bodde spredt over hele landet og greide ikke å organisere seg i større enheter for å forsvare seg.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

1) Undervisningen på skoleen foregikk bare på norsk
2) Bare norske statsborgere som kunne snakke, lese og skrive norsk fikk lov til å kjøpe eller leie jord.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

I paragraf 110a i Grunnloven står det at myndighetene skal legge forholdene til rette, slik at samene kan utvikle sin kultur, sitt språk

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd er et samarbeidsorgan for samepolitiske organisasjoner i alle land med samisk befolkning

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Han var forbindelsesled mellom menneskene, gudene og åndene. Han kunne også si hva skulle hendte i framtiden.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var prest og leder av en religiøs bevegelse som hadde et konservativt syn på den kristne tro og moral.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som *kidults* og *twixters* fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun er bekymret for dem fordi hun tror at de kaster bort sin tid som tjuetinger ved å bry seg om unødvendige ting og spørsmål.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen *kidults/twixters*?

"Kidults/twixters" kaller man unge mennesker i tju- og trettiårene.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun kaller dem slik fordi de gjør alt bare for å få en høyloftet jobb og for å bevise at de er de flinkeste i alt.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han bestemte seg for å gjøre dette etter at han hadde opplevd skuffelse i arbeidslivet. Han ville gjøre noe for sin egen skyld og utdanne seg videre.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" kaller man tjueårene hvor man tror at alle drømmer og forventninger av livet skal gå i oppfyllelse
2. Den perioden i livet som har den største innflytelse på voksenlivet er tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto to nye begrep "viduets" og "twitters"
4. Økte valgmuligheter og det ansvar for eget livsløp skyldes net individualisering
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, kan man realisere seg lettere i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som forsørget dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper blir dyrket dyktighet
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av denne usikkerheten
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har fortsatt sin utdanning

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston ble fant død,
- å spille ble en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spille på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes har fått fixe samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere har opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte
- historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg hadde moren forvandlet seg
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant
- hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale ble godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva har livet budt på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blev
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke var så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
 å leve om alt dette, hvis hun levde.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.*viktig – periode*Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.Tjue- og trettiårene er en av de viktigste periodene i livet.Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioden i livet.Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?**G. Lukeøvelse****Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.****Ventelister for kortreist, økologisk mat***Aftenposten, 14. juli 2014*Det er mange ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»Siden oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun hevder at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Enda flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i en viss grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere foretrekker å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner oss ~~å være~~ helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, naturnære verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Dette halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å oppleve maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere av abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene også bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk for nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellom bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter prisen på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

Lykken er noe hver enkelt av oss vil oppnå. Det finnes så mange bøker og programmer om hvordan man kan være lykkelig, om hvordan man kan forandre livet sitt og begynne på nytt.

Men lykken er ikke en destinasjon, den er en tilstand. Dette innser de fleste av oss dessverre ikke. De er så opptatte av selve ideen om lykken og det gode liv at de glemmer å nyte livet. På den måten mister de mange muligheter til å være lykkelig.

Det spørres ofte hvordan man kan oppnå lykken. For å gjøre dette må man forandre måten man betrakter verden på. Folk flest er så opptatte av å få en høylystet jobb for å kunne kjøpe et stort hus eller alt ^{de} store ønske seg. Men troen at pengene kan kjøpe lykken er feil. Man forventer for mye av seg selv, for mye av samfunnet og for mye av livet. Derfor kan man bli dypt deprimeret når forventningene ikke kommer i oppfyllelse. Og hvis man får den drømmejobben, hva da? Arbeidshverdagen i det moderne samfunnet er knyttet til for mye stress og arbeidsmiljøet er veldig anstrengende. Så det er ikke overraskende at flere av folk som har en høystilling på jobben møtter veggen.

Sannheten er at man setter fokus på de feile tingene - karriere, penger, sosial status, dyre og pene gjenstander.

Etter min mening er familien og venner det viktigste for å være lykkelig. Trenger man å føle seg elsket og å elske noen annen. Vi er jo sosiale vesen! Hvert av oss må ta alle utfordringer og kjempe

Do not write
in this space

mot livets vanskeligheter, men er ikke alt lettere
når en har noen å stole på? Når en ikke er alene?

For meg har det gode liv og lykken også med
frihet å gjøre. Jeg liker å føle meg presset til å
gjøre noe. Jeg følger hjertet mitt og tenker ikke for
mange ~~der~~ tingene. Det er viktig å innse hva er det du
setter pris på, å lytte til intuisjonen og følelsene dine.

På den annen side er en av de viktigste forutsetninge-
ne for å være lykkelig å være i god helse. Det er vanskelig
å ha det gøy når du lider under en sykdom.

Avslutningsvis kan jeg tilføye at måten man ser
seg selv på er også avgjørende for å være lykkelig.
Mediene har skapt et urealistisk bilde om hvordan
folk må se ut og hva de må oppnå i livet. Det viktigste
er å akseptere deg selv - både fordelene og ulemperne.
En kan alltid prøve å forbedre seg og å utvikle seg
videre, men det må man gjøre for sin egen skyld.

For å oppsummere - hva er viktig for å være
lykkelig? Jeg synes - god helse, frihet, ekte venner
og familie en kan stole på. Elsk deg selv og vær
forelsket i livet! Vær takknemlig og ettergivende!
Lykken er ikke å ha det du ønsker, men å ønske det
du har.